

TÓM LƯỢC

LỊCH SỬ PHONG TRÀO CURSILLO

A. PHÂN DẪN NHẬP

Lời dạy của Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II:

“ghi nhớ quá khứ với lòng tri ân, để sống hiện tại với lòng nhiệt thành, và hướng nhìn về tương lai với niềm tin tưởng. Đó là phương cách sống trong sự kết hợp và đáp ứng với những canh tân cần thiết, mà Chúa Thánh Thần đã linh ứng theo nhu cầu của con người trong thế giới ngày nay.” (Điều 1, TTNT 3)

“to remember the past with gratitude, to live the present with enthusiasm, and look forward to the future with confidence. It is a way to grow in unity and to respond to the necessary renewal that God’s Spirit inspires according to the needs of men and women of our world today.” (Điều 1, TTNT 3 tiếng Anh)

Am hiểu lịch sử không phải chỉ là biết hàng loạt những con số, ngày tháng, biến cố, nhân vật, nhưng trên hết là sự giải thích về ý tưởng, thái độ sống, sự chọn lựa phương cách sinh hoạt tông đồ qua thời gian đã tạo nên Phong trào Cursillo.

B. SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN PHONG TRÀO CURSILLO TRÊN THẾ GIỚI.

I. BỐI CẢNH LỊCH SỬ RA ĐỜI CỦA PHONG TRÀO CURSILLO.

1. Cuộc nội chiến Tây Ban Nha.

Cuộc nội chiến huynh đệ tương tàn đẫm máu ở Tây Ban Nha (1936-1939), giữa phe cầm quyền Cộng Hòa ra đời từ 1931 do Liên Xô nuôi dưỡng, và phe nổi dậy Quốc Gia do tướng Franco được Đức, Ý trợ giúp. Cuộc nội chiến chấm dứt năm 1939. Phe Quốc Gia thắng. Hậu quả để lại thật đau lòng với 6832 Linh mục, tu sĩ nam nữ bị giết chết, gần 100.000 Kitô hữu bị sát hại...(Wikipedia)

2. Chiến tranh thế giới thứ II.

Chiến tranh thế giới lần thứ II (1939-1945) để lại hậu quả khủng khiếp: phe trục gồm: Đức, Nhật Bản, Ý, Hungary... bị bại trận, chết 12 triệu người trong đó có 8 triệu quân nhân và 4 triệu thường dân; phe Đồng Minh: Hoa Kỳ, Liên Xô, Anh, Trung Quốc, Pháp, Balan, Canada, Úc... dù thắng, nhưng có tới 61 triệu người chết, trong đó thường dân 45 triệu, quân nhân 16 triệu...(Wikipedia)

3 Lời kêu gọi của Đức Thánh Cha.

Lời kêu gọi của Đức Giáo Hoàng Piô XII ngày 06-02-1940. Đây là vị Giáo Hoàng thứ 260, Ngài sinh năm 1876, mất năm 1958, trị vì 19 năm. Ngài đặc biệt chú tâm đến việc Tông đồ giáo dân...

Ngài nhìn nhận có nhiều Kitô hữu đã xa rời đời sống Kitô hữu. Ngài khuyến khích các thành phần lãnh đạo trong Giáo Hội nỗ lực tìm mọi cách mang những Kitô hữu này trở về với các giá trị của đạo đức Kitô giáo.

4 Ông Eduardo Bonnin (1917-2008), người sáng lập Phong trào Cursillo.

Ông Eduardo Bonnin được đánh động bởi lời kêu gọi của Đức Thánh Cha. Ông NGHIÊN CỨU MÔI TRƯỜNG, tìm hiểu tại sao nhân loại, kể cả người Kitô Hữu lại quay lưng lại với đạo Chúa, rồi chống Thiên Chúa có hệ thống (Vô Thần). Ông được soi sáng và đón nhận Đặc Sủng từ Chúa Thánh Thần. Ông đã tìm ra nguyên nhân. Sở dĩ con người quay lưng lại với Thiên Chúa là vì con người không nhận ra tình yêu của Thiên Chúa, hay chối bỏ tình yêu Thiên Chúa. Từ đó ông lập ra Khóa Ba Ngày, để anh em biết mình, biết Chúa và biết người.

5. Công Giáo tiến hành tại Tây Ban Nha.

Tổ chức Thanh Niên Công Giáo Tiến Hành (JACE) được thực thi sâu rộng ở Tây Ban Nha trước, trong, và sau cuộc nội chiến (1936-1939). *“Năm 1941, hội đồng tối cao của đoàn Thanh Niên Công Giáo Tiến Hành được sự thúc đẩy của anh Manolo Aparici (Manual Aparici) Chủ Tịch Hội Đồng CGTH toàn quốc đã tập hợp được 100.000 thanh niên đang sống trong ân sủng của Chúa để làm một cuộc hành hương đến Santiago de Compostela (nơi có Đền Thánh Giacôbê Tông Đồ).*

Khóa thủ lãnh hành hương được tổ chức một năm hai lần vào lễ Giáng Sinh và Lễ Phục Sinh, mỗi lần một tuần... Ông Eduardo Bonnin đã tham dự Khóa học thứ 2 của những thủ lãnh hành hương năm 1943”(CNLD) Tinh thần của cuộc hành hương là tinh thần dần thân tiến bước, tinh thần Ultreya, tinh thần dần thân trọn vẹn cho Thiên Chúa và tha nhân. Phong cách cuộc hành hương này đánh dấu một phần lớn linh đạo của Phong trào Cursillo sau này.

II. KHAI SINH PHONG TRÀO CURSILLO.

1. Ông Bonnin trở thành Chủ Tịch Công Giáo Tiến Hành tại Mallorca.

Ông Bonnin được mời nói bài **NGHIÊN CỨU MÔI TRƯỜNG** trong các khóa thủ lãnh Công Giáo Tiến Hành. Sau đó, tháng 11 năm 1944 ông Bonnin được bầu là Chủ Tịch Công Giáo Tiến Hành tại Mallorca. Từ năm 1944 đến 1949, một cuộc nghiên cứu kỹ càng, suy tư và thực nghiệm đã được thực nghiệm bởi ông Bonnin, linh mục Sebastian Gayá, linh mục Juan Capó, anh Andrés Rullán và đặc biệt là Đức Giám mục Hervás. Trong khoảng thời gian này đã có 6 khóa Cursillo theo phương pháp mới đã được mở. Ông Bonnin là khóa trưởng.

2. Khóa Ba Ngày chính thức đầu tiên (từ 07-10 tháng 01 năm 1949).

Điều đặc biệt là năm 1947, Tiến Sĩ Hervás được chỉ định làm Giám mục phụ tá với quyền kế vị tại giáo phận Mallorca. Được sự thống nhất của Đức Giám mục, Khóa Ba Ngày đầu tiên từ 07 đến 10 tháng 01 năm 1949 được mở. Ngài đã long trọng công nhận Phong trào Cursillo. Ngài nói: **“Tôi chúc lành cho họ, tôi chúc lành cho họ không những với một bàn tay mà với cả hai bàn tay”**.

Vì thế, ông Bonnin đã thuật lại: **“Giám mục Hervás đã giúp các Khóa Cursillo đi vào bằng cửa chính của Giáo hội”**.

III. SỰ PHÁT TRIỂN CỦA PHONG TRÀO CURSILLO.

1. Phong trào lan rộng trong và ngoài nước.

Năm 1953, từ đảo Mallorca, Phong trào tiến vào các Giáo phận lục địa Tây Ban Nha một cách mạnh mẽ. Cũng trong năm 1953 Phong trào lan sang các quốc gia Châu Mỹ Latinh. Colombia là quốc gia đầu tiên tiếp nhận Phong trào ngoài Tây Ban Nha. Năm 1955 Giám mục Hervás chuyển từ giáo phận Mallorca đến giáo phận Ciudad Real, vị tân Giám mục giáo phận Malloca lại không ủng hộ Phong trào. Phong trào bị ngưng 2 năm. Sau đó, Phong trào lại tiếp tục lan rộng sang nhiều quốc gia khác tại Bắc Mỹ và Nam Mỹ. Năm 1957 Khóa Cursillo đầu tiên được tổ chức tại Hoa Kỳ... Năm 1967 Phong trào đến Việt Nam...

2. Cơ chế hoàn vũ của Phong trào Cursillo 1980: OMCC (Organismo Mundial de Cursillos de Cristandad).

Năm 1980, Phong trào Cursillo thành lập một văn phòng quốc tế tại Santo Domingo gọi tắt là OMCC (Organismo Mundial de Cursillos de Cristandad- Cơ chế hoàn vũ).

Cơ chế hoàn vũ OMCC bao gồm:

- 2.1 Nhóm Châu Mỹ Latin GLCC, năm 1970;
- 2.2 Nhóm Châu Âu GECC (GET), năm 1972;
- 2.3 Nhóm Bắc Mỹ, quần đảo Caribbean, NACG (IELG) , 1973;
- 2.4 Nhóm Châu Á Thái Bình Dương APG, 1983.

3. Vị trí của Phong trào trong Giáo Hội.

3.1 Thánh Phaolô quan thầy của Phong trào Cursillo.

Chính Thánh Giáo Hoàng Phaolô VI (1897-1978) tại vị từ 1963 đến 1978 đã đặt Thánh Phaolô là quan thầy cho Phong trào Cursillo ngày 14/12/1963.

Tông Sắc:

“Việc này được thực hiện tại Roma bên cạnh Thánh Phêrô, sau khi đã suy nghĩ rất nghiêm túc, và thông suốt mọi sự, với chức vị Giáo Hoàng, dưới sự hướng dẫn của Chúa Thánh Linh, chúng tôi xin chính thức bổ nhiệm và tuyên bố Thánh Tông đồ Phaolô được đặt làm Thánh Bổn mạng của PT Cursillo trước mặt Chúa và Giáo Hội”

Phaolô VI ngày 14 tháng 12 năm 1963

3.2 Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II (1920-2005), tại nhiệm 1978 đến 2005.

Trong Đại Hội Ultreya toàn quốc nước Ý năm 1980 của Phong trào Cursillo, Đức Giáo Hoàng đã nói: “Phong trào của các con, mới đây vừa mừng kỷ niệm ba mươi năm ngày thành lập, đã dẫn thân để giúp các Kitô hữu cam kết sống một đời sống phù hợp, và mang chất men này đến các môi trường nơi họ sống...”

3.3 Đức Giáo Hoàng Bênêdictô (1927-2022), tại nhiệm 2005 đến 2013.

Đức Giáo Hoàng Bênêdictô đã nói về Phong trào trong tác phẩm Ngài viết năm 1985 khi Ngài còn là Hồng Y Joseph Ratzinger: “... Tôi đang suy nghĩ về Phong trào canh tân Đặc Sủng, Phong trào Cursillo, PT Focolare, PT Hiệp Thông và giải phóng v.v. Tôi thấy thật tuyệt diệu, vì Chúa Thánh Thần một lần nữa dùng lực hơn những chương trình của chúng ta và chính Chúa đã can dự vào bằng một cách khác hẳn với cách chúng ta đã tưởng tượng. Nó âm thầm triển nở. Bổn phận của chúng ta- bổn phận những người đang làm việc trong Giáo Hội và của các nhà thần học- là giữ cách cửa rộng mở đón nhận các Phong trào ấy, sửa soạn chỗ cho họ”.

3.4 Đức Thánh Cha Phanxicô đương nhiệm: (1936/ ...) tại nhiệm 2013/ ...

Đức Thánh Cha đã nói trong Đại Hội Ultreya ngày 28-05-2022 trước khoảng 2400 Cursillista tại Hội trường Thánh Giáo Hoàng Phaolô VI: “ Các bạn có một đặc sủng đặc biệt, khiến các bạn khám phá hầu có thể truyền rao một cách đơn sơ và trực tiếp những cốt yếu của cảm nghiệm Kitô giáo. Đó là tình yêu mà Thiên Chúa trao ban cho hết mọi người” (Tin Vatican- Lisa Zengarini).

4. Sự công nhận theo giáo luật về tổ chức Cursillo thế giới.

“Tiến trình trải qua nhiều năm và cuối cùng, năm 2004, Hội Đồng Giáo Hoàng về Giáo Dân ban sắc lệnh công nhận Tổ Chức Cursillo Thế Giới (OMCC) như một "cơ cấu phối hợp, thăng tiến và phổ biến kinh nghiệm các Khóa Cursillos về Kitô Giáo với tư cách pháp nhân riêng" và "chấp thuận Điều lệ pháp lý của Tổ Chức Cursillo Thế Giới". Tháng 9 năm 2014, Hội Đồng Giáo Hoàng đã xác định sự chấp thuận chính thức Điều Lệ của Tổ Chức Cursillo Thế Giới.” (Điều 34 TTNT 3)

“The process took several years and finally, in 2004, the Pontifical Council for the Laity decreed the canonical recognition of the OMCC as a “structure of coordination, promotion and dissemination of the experience of the Cursilos in Christianity, with private juridical personality” and “approving the statute of the above mentioned body”. In September 2014, that Pontifical Council confirmed the definitive approval of the statutes of the OMCC.” (Điều 34 TTNT 3 tiếng Anh)

IV. BIÊN SOẠN SÁCH NHỮNG TƯ TƯỞNG NỀN TẢNG CỦA PHONG TRÀO.

1. Sách tư tưởng nền tảng 1, (699 điều)

- Soạn thảo từ năm 1972
- Xuất bản 1974 bằng tiếng Tây Ban Nha.

2. Sách tư tưởng nền tảng 2, (699 điều)

- Soạn thảo từ năm 1988
- Xuất bản năm 1990 bằng tiếng Tây Ban Nha.

3. Sách tư tưởng nền tảng 3, (350 điều)

- Soạn thảo từ năm 2005
- Xuất bản năm 2014 bằng tiếng Tây Ban Nha và Tiếng Anh

C. HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN PHONG TRÀO CURSILLO TẠI VIỆT NAM.

I. GIAI ĐOẠN HÌNH THÀNH: từ 1967 đến 1975.

1. Khóa Cursillo Ba Ngày đầu tiên.

Ngày 27 tháng 01 năm 1967, Khóa Cursillo tiếng Việt đầu tiên được mở tại Nhà Tĩnh Tâm Bêtanía, thuộc giáo phận Sài Gòn, Việt Nam. Khóa đầu tiên này, do linh mục Đoàn Cao Lý, Dòng Tên làm linh hướng, cùng những anh em Philippines đứng ra tổ chức.

2. Các Khóa Ba Ngày tiếp theo.

- Ngày 14 tháng 12 năm 1967, Khóa Ba Ngày được mở tại giáo phận Xuân Lộc;
- Năm 1969, K3N giáo phận Cần Thơ và Nha Trang;
- Năm 1970, K3N giáo phận Long Xuyên;
- Năm 1972, K3N giáo phận Vĩnh Long;
- Năm 1973, K3N giáo phận Huế.

Từ năm 1967, các giáo phận sau khi mở khóa đầu tiên, còn tiếp tục mở các K3N cho tới năm 1975. Đặc biệt trong thời gian này, có sự cổ vũ, nâng đỡ và khuyến khích của Đấng Đáng Kính Hồng Y Phanxicô Xaviê Nguyễn Văn Thuận, người đã tham dự K3N tại Manina - Philippines vào tháng 10 năm 1967. Đấng Đáng Kính Hồng Y Phanxicô Xaviê, được gọi là người anh cả của Phong trào Cursillo ngành Việt Nam.

II. GIAI ĐOẠN THÂM LẶNG, từ 1975 đến 2006.

Suốt 31 năm, từ 1975 đến 2006 không có K3N nào được mở tại các giáo phận. Các Cursillista cũng không có những buổi Ultreya. Tuy nhiên nhiều Cursillista đã sống tinh thần Cursillo một cách sống động thể hiện qua Đức Tin, qua Tình Bạn (nhóm nhỏ) ngay trong môi trường mình đang sống. Vì thế, có nhiều người khác tôn giáo đã nhận ra Thiên Chúa qua cách sống chứng nhân của các Cursillista trong ngay môi trường họ làm việc như: trường học, bệnh viện, công trường, nhà máy, và ngay cả trong nhà tù... Cụ thể, như gương sáng của Đấng Đáng Kính Hồng Y Phanxicô Xaviê khi Ngài ở tù 13 năm...

Trong giai đoạn sau 1975, có nhiều Cursillista đã từ Việt Nam định cư tại hải ngoại, trong đó có nhiều linh mục. Nhờ thế, Phong trào Cursillo Việt Nam ở hải ngoại hoạt động mạnh mẽ với việc mở các Khóa Ba Ngày (tiếng Việt) ở nhiều nơi như Mỹ, Úc, Châu Âu...

III. GIAI ĐOẠN TÁI HOẠT ĐỘNG, từ 2006 đến nay .

Phong trào Cursillo tái hoạt động, trưởng thành, mở K3N, các khóa hội thảo lãnh đạo cấp 1 (CLW1), cấp 2 (CLW2), Cursillo de Cursillo (CDC).

Quý cha, cùng anh chị em Cursillista Việt Nam hải ngoại, đặc biệt là ở Hoa Kỳ và Úc luôn mong ước và cầu nguyện nhiều cho Phong trào Cursillo Việt Nam được hoạt động trở lại. Quý cha, cùng quý anh chị đã hy sinh công sức, vật chất và tinh thần thật nhiều cho việc mở lại các K3N tại Việt Nam. Nhờ ơn Chúa, các K3N được mở tại:

- 12 đến 15 tháng 07 năm 2006 mở K3N tại giáo phận Vinh, với cha Linh Hướng Phêrô Hoàng Xuân Nghiêm (Hoa Kỳ) và cha Gioan Nguyễn Hồng Pháp (Vinh);
- Năm 2007 mở K3N tại giáo phận Xuân Lộc;
- Năm 2009 mở K3N tại giáo phận Sài Gòn, Phú Cường;
- Năm 2010 mở K3N tại Nha Trang;
- Năm 2011 mở K3N tại TH Bác Ái Phú Dòng – Xuân Lộc;
- Năm 2012 mở K3N tại giáo phận Đà Nẵng;
- Năm 2013 mở K3N tại giáo phận Vinh, Bắc Ninh;
- Năm 2014 mở K3N tại GP Long Xuyên, Buôn Mê Thuột;
- Năm 2015 mở K3N tại giáo Phận Cần Thơ, Phát Diệm, Huế;
- Năm 2018 mở K3N tại TGP Hà Nội, giáo phận Bà Rịa.

Từ năm 2006 đến nay, các giáo phận đã mở nhiều K3N.

Ngoài ra, Phong trào Cursillo Việt Nam đã mở nhiều Khóa Hội Thảo Lãnh Đạo cấp 1 (CLW1), cấp 2 (CLW2), Cursillo de Cursillo (CDC)... tại các giáo phận.

Hiện Phong trào Cursillo Việt Nam đã có 13 Ban Điều Hành tại 13 giáo phận. Ban Điều Hành mỗi giáo phận gồm 08 thành viên, trong đó có một vị linh hướng là linh mục, do Đức Giám mục sở tại bổ nhiệm, và bảy thành viên là giáo dân (được bầu chọn theo đúng sách Cẩm Nang Lãnh Đạo hướng dẫn).

Phong trào mỗi giáo phận có các sinh hoạt chính như sau:

- Hội nhóm: Nhóm từ ba đến năm thành viên, hội 1 tuần hoặc 1 tháng 1 lần;
- Trường Lãnh Đạo, mỗi TLĐ đủ ba Khối: Tiên, Ba Ngày, Hậu Cursillo, 1 tuần hay 1 tháng 1 lần họp, với hai nội dung chính là Giáo Lý và Kỹ Thuật...
- Ultreya: mỗi năm tổ chức từ ba đến sáu lần. Nội dung có chứng nhân chính, và hai, ba chứng nhân phụ, cùng sinh hoạt nhóm thả nổi...

Từ năm 2006 đến 2012, Phong trào Cursillo Việt Nam được quý cha Linh Hướng, và quý anh chị hải ngoại (Nhóm Ra Khơi) đứng ra tổ chức các K3N và CLW1.

Giai đoạn từ 2012-2015, VPĐH PT Cursillo VN lâm thời ;

Giai đoạn 2015- 2019, Nhiệm kỳ I, VPĐH PT Cursillo VN ;

- Ngày 01 tháng 09 năm 2016, Đức TGM Phaolô Bùi Văn Đọc - Tổng giáo phận Sài Gòn, Chủ tịch Hội Đồng Giám Mục Việt Nam đã ký Chuẩn nhận Phong trào Cursillo được chính thức sinh hoạt trong Giáo Hội Việt Nam.
- Ngày 06 tháng 05 năm 2017, Phong trào Cursillo Việt Nam chính thức được gia nhập Nhóm Châu Á-Thái Bình Dương (APG: Asia Pacific Group), trong dịp Đại hội Ultreya thế giới lần thứ V tại Fatima (Bồ Đào Nha).
- Phong trào Cursillo Việt Nam tổ chức ba ngày ĐẠI HỘI LAVANG, kỷ niệm 50 năm (1967-2017) Phong trào Cursillo hiện diện tại Việt Nam với sự hiện diện của bảy Đức Giám Mục, hàng trăm quý cha, quý nam nữ tu sĩ, và hơn 2000 cursilliata trong và ngoài nước về tham dự. *(PT đã in ấn cuốn 50 năm PT Cursillo hiện diện tại Việt Nam).*
- Ngày 26 tháng 02 năm 2019 Phong trào Cursillo Việt Nam đã thông qua bản “Điều Lệ Hoạt Động”.

Giai đoạn 2019-2023, Nhiệm kỳ II, VPĐH PT Cursillo VN.

- VPĐH/QG cử hai đại diện giáo dân (Anton Lê Minh ct, Inhaxio Đặng Phúc Minh pct, và cha Paul Nguyễn Văn Tùng linh hướng PT gp Long Xuyên tham dự cuộc gặp gỡ của nhóm APG tại Honolulu Hawaii từ ngày 25 đến ngày 28 tháng 04 năm 2019.
- Giai đoạn từ 2019 đến 2023 VPĐH đã thực hiện được ba bản tin Ultreya trong các kỳ gặp gỡ liên giáo phận:
 - Bản tin số 1 tháng 5 năm 2019 tại Đức Mẹ Trà Kiệu Đà Nẵng;
 - Bản tin số 2 tháng 10 năm 2019 tại Phát Diệm;
 - Bản tin số ba tháng 02 năm 2020 tại Lavang. Bản tin đã in. Nhưng không tổ chức gặp gỡ vì đại dịch Covid.
- Tháng 03 năm 2023 VPĐH Khóa III Nhiệm Kỳ 2023-2027.

D. KẾT LUẬN:

HÃY ĐÁP ỨNG BA CHIỀU KÍCH:

“Lịch sử giúp ta khả năng tìm sự đáp ứng trong ba chiều kích: tri ân, cam kết và hy vọng.

- Tri ân về ơn sủng của Chúa Thánh Thần ban cho và sự tận tụy của rất nhiều người đã đem lại lợi ích cho đời sống của tha nhân.*
- Sự cam kết cá nhân và cộng đồng cùng sự tận tụy để tiếp tục sống lòng nhiệt thành với tất cả những gì Phong trào Cursillo mang lại.*
- Đức Cây (hy vọng) hướng về tương lai, bằng cách luôn trông cậy vào Chúa Thánh Thần.”(đ 34 TTNT3)*

RESPOND IN THREE DIMENSIONS:

“The history enables a response in three dimensions: gratitude, commitment and hope.

- a) Gratitude for the action of the Spirit and for the dedication of so many people that has brought good into the lives of others.*
- b) Personal and community commitment and dedication to continue to live with enthusiasm everything the CM offers.*
- c) The Hope to be open to the future, always counting on the Holy Spirit.” (Đ 34 TTNT 3*

Long Xuyên ngày 19/01/2024

Người viết

Inhaxio Đặng Phúc Minh

Tài liệu tham khảo

- TTNT1, TTNT 2, TTNT3 Phong trào Cursillo;
 - Sách Cẩm Nang Lãnh Đạo Phong trào Cursillo;
 - Kinh Thánh Tân và Cựu ước;
 - Tự điển Công Giáo của Ủy Ban Giáo Lý Đức Tin thuộc HĐGMVN;
 - Thoáng nhìn lịch sử Phong trào Cursillo, Nguyên tác: Survol historique du MC, LM. P. Loyola Gané, S.S.S. Chuyển ngữ: Mác-cô Huỳnh Lương;
 - Nội chiến Tây Ban Nha, Chiến tranh thế giới thứ II, chủ nghĩa duy vật...
-